

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/177/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8712215097
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8712215097.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci navrhovateľa BL Telecom debt, s.r.o., IČO: 45 535 108, Bratislava, Šoltésovej 14, zastúpený SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., advokátska kancelária, IČO: 36 862 711, Bratislava, Šoltésovej 14, proti odporkyni N. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., K. XX, v konaní o zaplatenie 91,42 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 11C 386/2012-32 zo dňa 22. 3. 2013 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 8. 4. 2014 č. k. 11C 386/2012-62 jednohlasne takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e sa rozsudok v zamietavom výroku a výroku o trovách konania.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozhodol nasledovne:

„Súd konanie v časti istiny 49,79 Eur s prísl. z a s t a v u j e.

V časti istiny 41,63 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 14,25 % p.a. zo sumy vo výške 23,37 eur od 19.11.2008 do zaplatenia a 14,25 % p.a. zo sumy 18,26 Eur za obdobie od 20.12.2008 do zaplatenia z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

Dopĺňacím rozsudkom prvostupňový súd určil postupom podľa § 153 ods. 4 O.s.p. zmluvnú pokutu za neprijateľnú.

Svoje rozhodnutie odôvodnil cit.:

„V prejednávanej veci sa navrhovateľ domáhal zaplatenia neuhradenej zmluvnej pokuty v sume 49,79 eur. Súd mal preukázané, že nárok na zmluvnú pokutu bol dohodnutý v bode 3 dodatku k zmluve tak, že v prípade porušenia niektorých z povinností odporkyne uvedených v ďalších bodoch dodatku, ktoré budú mať za následok, že nedôjde k dodržaniu doby viazanosti 24 mesiacov, je odporkyňa povinná uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 49,79 eur. V zmysle bodu 2 dodatku sa odporkyňa zaviazala, že po dobu 24 mesiacov („doba viazanosti“) nepožiadala o vypojenie SIM karty z prevádzky, a že sa nedopusť takého konania, ani neumožní také konanie, na základe ktorého by podniku vzniklo právo zrušiť zmluvu o pripojení odstúpením od nej alebo právo vypovedať zmluvu o pripojení z dôvodu porušenia povinnosti zo strany účastníka.

Zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je nesporne zmluvou spotrebiteľskou, pretože navrhovateľ pri jej uzatváraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti. Uzavretá zmluva má charakter formulárovej zmluvy, kde účastník zmluvného vzťahu nemá možnosť meniť stanovené zmluvné podmienky. Na tom nič nemení ani tvrdenie navrhovateľa, že odporkyňa mala možnosť ovplyvniť výšku zmluvnej pokuty, pretože mala možnosť výberu, do akého zmluvného vzťahu s právnym predchodcom navrhovateľa vstúpili. Podľa názoru súdu je podstatné, že odporkyňa už nemá možnosť meniť dohodnuté podmienky vo formulárovej zmluve, keď sa rozhodne pre konkrétny typ zmluvného vzťahu. V takom prípade už nemá možnosť zmeniť výšku zmluvnej pokuty, prípadne podmienky, za ktorých by došlo k uplatneniu tejto zmluvnej pokuty. Keďže v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu, súd musí skúmať, či dojednania obsiahnuté v zmluve neobsahujú neprijateľné podmienky.

Na základe uzavretého dodatku k zmluve právny predchodca navrhovateľa odpredal odporkyňi mobilný telefón za zľavnenú kúpnu cenu, avšak dodatok neobsahuje údaj o tom, aká zľava bola účastníkovi poskytnutá. Zároveň sa odporca zaviazal, že po dobu 24 mesiacov zostane v zmluvnom vzťahu s právnym predchodcom navrhovateľa a ani svojím konaním nedá príčinu, aby na jej strane vznikol dôvod na odstúpenie od zmluvy, alebo ukončenie zmluvného vzťahu výpoveďou. V bode 3 dodatku sa uvádza, že v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej) povinnosti uvedenej v bode 1, písm. c/, alebo v bode 2 dodatku, alebo v článku 3, bod 3.6 Všeobecných podmienok, alebo v článku 5, bod 5.2, písm. a/ až c/, Všeobecných podmienok a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto dodatku.

Už samotná skutočnosť, keď je zmluvná pokuta dohodnutá pre neurčitý okruh rôznych porušení povinností, ktoré dodávateľ označí len indikatívne, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Neprijateľnosť dojednania o zmluvnej pokute súd vidí aj v tom, že navrhovateľ si uplatňuje od odporcu sankciu v podobe zmluvnej pokuty za porušenie akejkoľvek zmluvnej povinnosti a vo výške, ktorá je nezmenená bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. V danom prípade navrhovateľ ani nepreukázal, kedy došlo k porušeniu povinnosti zo strany odporkyne a kedy došlo k ukončeniu zmluvného vzťahu. Nebolo ani preukázané, kedy nastali skutočnosti odôvodňujúce uplatnenie zmluvnej pokuty. Podľa dodatku k zmluve by zmluvnú pokutu musel spotrebiteľ zaplatiť aj v prípade, že by porušenie povinnosti spočívalo v tom, že neuhradí iba posledný mesačný paušál. Takto dohodnuté podmienky podľa názoru súdu poškodzujú spotrebiteľa, pretože spotrebiteľ je viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty bez ohľadu na to, či dôjde k porušeniu zmluvnej povinnosti na začiatku, alebo na konci doby viazanosti. Neobstojí ani tvrdenie navrhovateľa, že zmluvná pokuta zabezpečuje škodu, ktorá vznikla jeho právnemu predchodcovi z titulu rozdielu medzi plnou cenou mobilného telefónu a akciovou cenou mobilného telefónu. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že dojednania o zmluvnej pokute predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto sú v zmysle § 53, ods. 5, Obč. zákonníka, neplatné.

Súd vytýčil v predmetnej právnej veci pojednávanie na deň 22. marca 2013, na ktoré sa navrhovateľ nedostavil, právny zástupca podaním zo dňa svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil z dôvodu kolízie termínov pojednávaní a žiadal, aby súd konal v jeho neprítomnosti a zaviazal odporcu k úhrade pohľadávky s príslušenstvom v zmysle podaného návrhu a listinných dôkazov.

Právny zástupca navrhovateľa podaním zo dňa 18.3.2013 zobral späť svoj návrh v časti zmluvnej pokuty a žiadal, aby súd konanie v uvedenej veci zastavil. V prevyšujúcej časti týkajúcej sa istiny 41,63 eur s prísl. žiadal, aby súd konanie zastavil.

Súd o trovách rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ nebol úspešným účastníkom, odporkyňa bola úspešná, ktorá ale náhradu trov konania nežiadala. To znamená, že navrhovateľ ako neúspešný účastník znáša celú náhradu trov konania sám.“

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. V odvolaní uviedol, že napriek tomu, že súd prvého stupňa uviedol ustanovenia zákona, ktoré použil pri rozhodovaní v merite veci, neuviedol žiaden konkrétny argument, na základe ktorého považuje dojednanie o zmluvnej pokute za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súd prvého stupňa rovnako neuviedol, v čom spočíva nerovnováha práv a povinností strán dodatku k zmluve o pripojení. Poukázal na to, že súd sa vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že zmluvná pokuta zabezpečovala jednak zvýhodnenú cenu

poskytnutého mobilného zariadenia a jednak benefit, ktorý žalovaný získal v prípade, ak sa zaviazal na užívanie služieb žalobcu, resp. jeho právneho predchodcu počas 24 mesiacov. Dojednanie o zmluvnej pokute je len zabezpečenie prospechu poskytnutého žalovanému. Uplatnenie práva na zaplatenie zmluvnej pokuty ako subsidiárneho práva, ktoré žalobcovi vzniklo až porušením primárnej povinnosti žalovaného, platiť cenu poskytnutých služieb riadne a včas, nemožno považovať za nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, ako tvrdí súd prvého stupňa. Motiváciou zákazníkov pre uzatvorenie zmluvy o pripojení s viazanosťou 24 mesiacov bola práve akciová cena mobilného telefónu ako i zvýhodnené volania či ceny mesačných programov, ktorých hodnotu žalobca musel zabezpečiť zmluvnou pokutou pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vec právne posúdil, keď sa dostatočne nevysporiadal so zvýhodnenou kúpnou cenou mobilného telefónu a hodnotou benefitu, ktorý bol zabezpečený zmluvnou pokutou. Navrhovateľ má za to, že odôvodnenie neprijateľnosti zmluvnej pokuty v rozsudku nemôže obstať ako dostatočné a presvedčivé odôvodnenie neprijateľnosti akejkoľvek zmluvnej podmienky v akejkoľvek zmluve o pripojení ktoréhokoľvek telekomunikačného operátora. Právo na zaplatenie zmluvnej pokuty preto vzniká aj v prípade, že spotrebiteľ poruší svoju zmluvnú povinnosť aj za posledný mesiac doby jeho viazanosti, teda aj v prípade, že dodávateľovi služby vznikne škoda v podstatne nižšej výške, než je výška zmluvnej pokuty. Navrhoval, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a vyhovel návrhu žalobcu v celom rozsahu.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla konanie v časti istiny 49,79 Eur s príslušenstvom zastaviť a v časti istiny 41,63 Eur s úrokmi z omeškania zamietnuť.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom výroku spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad upravených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p. a zistil, že rozsudok je správny.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa.

V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu, medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené zmluvné dojednania. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu informovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu vopred naformulovanej zmluvy.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o pripojení a dodatok k tejto zmluve uvedenú charakteristiku spĺňajú. Súčasťou zmluvy boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednania majúce charakter všeobecných obchodných podmienok, ktoré žalovaná ovplyvniť nemohla, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Nie je pochybnosť o tom, že zmluvná pokuta bola dojednaná formulárovo (arg. odvolanie žalobcu cit.: „Konštatovaním súdu prvého stupňa, že žalobca menil „len“ výšku zmluvnej pokuty je podľa názoru žalobcu preukázané, že zmluvná pokuta hoci dojednaná formulárovo, je dojednaná individuálne.“). Sporným ostáva, či ide o dojednanie individuálne ako tvrdí žalobca. Individuálnosť má podľa názoru žalovaného vyplývať zo skutočnosti, že jej výška je závislá od plnenia poskytnutého žalovanej pri uzatvorení dodatku k Zmluve o pripojení a od hodnoty zvýhodnenia (akciová cena mobilného telefónu, ako aj zvýhodnená tarifa pre uskutočňovanie hlasových hovorov či internetového pripojenia). Odvolací súd v tomto smere poznamenáva, že kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Dojednanie zmluvnej pokuty sa nedá označiť za individuálne umožňujúce žalovanému ovplyvniť výšku zmluvnej pokuty a okruh povinností, na porušenie ktorých sa zmluvná pokuta mala vzťahovať. Obsah zmluvy bol dopredu daný a žalovaná ju mohla prijať buď ako celok alebo odmietnuť.

Podľa ust. § 53 ods. 1 veta prvá zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku v ust. § 53 ods. 4 písm. k/ považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ust. § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

Keďže ustanovenie § 53 OZ nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a OZ), išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Prvostupňový súd vyhodnotil spornú zmluvnú pokutu jednak za neprimeranú (plná výška aj pri omeškaní sa v posledný deň 24 mesačnej doby viazanosti) a jednak ako netransparentnú (za porušenie okruhu povinností „v ďalších bodoch dodatku“).

S obidvoma argumentmi sa odvolací súd stotožňuje. Postačuje pritom potenciálna hrozba, že zmluvná pokuta sa naplní a ide naozaj o neprimeranú sankciu, a preto neprijateľnú zmluvnú podmienku, ak na jej uplatnenie postačí omeškanie sa v posledný mesiac doby viazanosti. Nedostatočná transparentnosť súvisí so širokým okruhom povinností, pri porušení ktorých vzniká právo na zmluvnú pokutu. Potenciálne stačí omeškanie so zaplatením ceny služby aj za neprimerane krátku dobu, či iné porušenie povinnosti.

Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok v zamietavom výroku a výroku o trovách konania ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný a tomu zodpovedá i výrok o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.